

SJEĆANJA

POVODOM STOGODIŠNJICE ROĐENJA PROF. DR. SC. JOSIPA KIŠPATIĆA
(Osijek 19. veljače 1917. – Zagreb 1. veljače 1994.)

Proteklo je stoljeće od rođenja i 23 godine od smrti prof. dr. sc. Josipa Kišpatića, uglednog profesora, plodonosnog autora brojnih znanstvenih i stručnih radova, udžbenika i skripata, vrsnog predavača i pedagoga, humanista, domoljuba, erudita i iznad svega velikog gospodina.

Josip Kišpatić osnovnu je školu pohađao u rodnom Osijeku. U Zagrebu je 1935. završio klasičnu gimnaziju. Poljoprivredno-šumarski fakultet, Poljoprivredni odjel, završio je u Zagrebu 1939. Kao mladi inženjer neko je vrijeme radio na gospodarstvu u Henrikovcima. Vratio se u Zagreb i u 13 mjeseci obavio specijalizaciju na matičnom fakultetu u Zavodu za fitopatologiju kod profesora Vladimira Škorića. U rujnu 1941. u istom je Zavodu izabran za asistenta i tamo je ostao do 1945.

U spomenutom razdoblju, godinu dana proveo je na specijalizaciji u Njemačkoj kod prof. dr. sc. G. Gassnera, onodobno vodećeg europskoga stručnjaka za bolesti koje se prenose sjemenom i tretiranje sjemena. Kao politički nepodoban, u jesen 1945. Udaljen je s Fakulteta i premješten na radno mjesto upravitelja Zemaljskog pokusnog dobra Novi Dvori kod Zaprešića. Godine 1946. obranio je doktorski rad „Prilog poznavanju biologije i suzbijanja bobove rđe „*Uromyces fabae* (Pers.) de By. f. sp. *viciae-fabae* de By“. Iz Novih Dvora ubrzo je premješten na mjesto asistenta u Zavod za zaštitu bilja u Zagrebu, odakle od 1947., nakon iznenadne smrti profesora V. Škorića, honorarno predavao poljoprivrednu i šumarsku fitopatologiju.

Habilitirao je iz botanike, genetike i poljoprivredne fitopatologije (1949.) na Poljoprivrednom odsjeku te iz uzgoja šuma, fitocenologije, zaštite šuma i šumarske fitopatologije (1951.) na Šumarskom odsjeku, Godine 1952. izabran je za docenta. Izvanrednim profesorom postao je 1955., a redovitim 1959. Dužnost dekana obnašao je akademske godine 1957/58. Nakon razdvajanja Poljoprivredno-šumarskog fakulteta na Poljoprivredni fakultet i Šumarski fakultet, službu nastavlja u svojstvu profesora i predstojnika zavoda na Poljoprivrednom fakultetu, a na Šumarskom i nadalje predaje šumarsku fitopatologiju.

Od 1952. do odlaska u mirovinu (1987.) bio je predstojnikom Zavoda za fitopatologiju.

Klasična humanistička i široka biološka naobrazba, istraživačka znatiželja, ljubav prema prirodi i napose prema poljoprivredi, od početka su usmjerile i odredile područje njegovog interesa. Rad prof. J. Kišpatića, bio je izložen otežavajućim okolnostima pa uspjeh nije bilo lako ostvariti.

Snagom ličnosti, radnom disciplinom, odricanjem i entuzijazmom za svoju struku i voljom da koristi svome narodu, kako svojedobno reče jedan naš uvaženi kolega, prof. Kišpatić uspješno se suprotstavljao svim tim preprekama.

Kao vrstan poznavatelj stranih jezika redovito je pratio i proučavao svjetsku stručnu i znanstvenu literaturu. Blistav um, neuobičajeno veliko znanje, natprosječna memorija, pedagoška nadarenost i iskustvo, ogledali su se u svakom, uvijek aktualnom i zanimljivom profesorovom predavanju. Generacije studenata (oko 7000 studenata upisano je u ispitnim bilježnicama), smatrale su ga ponajboljim nastavnikom, a predavanja su ocjenjivali najvišim ocjenama.

Posebnom sposobnošću svoja je predavanja, bez obzira na to koliko je tema bila zahtjevna i komplicirana, znao prilagoditi auditoriju, što je odlika samo vrsnih predavača. Osim na redovitim studijima bio je nastavnikom na izvanrednim i poslijediplomskim studijima raznih profila. Osam agronoma i četiri šumara te još 22 magistra znanosti doktorirala su i magistrirala pod mentorstvom profesora J. Kišpatića. Svi su nastavili znanstvenim radom, a mnogi su postali sveučilišnim nastavnicima. Kao fitopatolog istraživač proučavao je gljivične bolesti ratarskog bilja, voćaka, vinove loze i bolesti šumskih drvenastih vrsta. Posebnu pažnju pridavao je bolestima koje se prenose sjemenom, bolestima stabljike i bolestima klasa strnih žitarica, bolestima kukuruza i šećerne repe. Dao je veliki doprinos u proučavanju bolesti vinove loze, naročito sive plijesni. Rasvijetlio je pojavu crvenoga srca bukve, smeđega srca poljskog jasena. Proučavao je bolesti topola i pitomog kestena.

Kao eminentni stručnjak i poznavatelj bolesti vinove loze, u svojstvu FAO eksperta boravio je 1971. u Afganistanu.

Njegova znanstvena djelatnost poklapa se s razdobljem intenzivne kemizacije u poljoprivredi i razvoja fitofarmacije. Prvi se u nas počeo baviti metodama suzbijanja bolesti koje se prenose sjemenom. Nakon otkrića organskih fungicida postavio je brojne poljske pokuse s da bi ciljem provjerio njihov učinaka na biljne bolesti. Kada su se pojavili organski herbicidi, prvo u strnim žitaricama, a kasnije u šećernoj repi i u drugim kulturama, postavio je brojne poljske pokuse širom Hrvatske, napose na velikim kombinatima koji ubrzo prihvaćaju ta dostignuća.

Zahvaljujući njemu i njegovim suradnicima, poljoprivredna proizvodnja na društvenom, ali i na privatnom sektoru znatno je unaprijeđena.

Prof. dr. sc. J. Kišpatić bio je plodan znanstvenik. Napisao je preko pedeset znanstvenih radova* i oko 150 stručnih radova. Puno je pažnje pridavao udžbenicima za studente poljoprivrede i šumatstva. Sam ili u suautorstvu * napisao je 43 knjige, priručnika i skripata.

Prof. dr. sc. J. Kišpatić bio je do smrti član uredništva časopisa Biljna zaštita od njegova osnutka (1957.) te časopisa Glasnik biljne zaštite (1994.), stručnih prethodnika našeg Glasila biljne zaštite. U njima je objavio mnogo stručnih članaka, prikaza i bilješki.

Sve do smrti bio je aktivan član Sekcije za zaštitu bilja SPIT-a. U jednom mandatu bio je i njezinim predsjednikom. Na brojnim Seminarima koje je organizirala Sekcija, aktivno je sudjelovao. Za zasluge je nagrađen Zlatnom medaljom i plaketom Uprave.

Njegov životni put i djelo svrstalo ga je u zajednicu vrhunskih znanstvenika u zemlji i u Europi. Uvijek je s ponosom nosio lentu pripadnosti hrvatskom narodu, hrvatskom učilištu i znanosti. Prije nego nas je napustio, s nestrpljenjem je iščekivao međunarodno priznanje domovine Hrvatske. S veseljem i radošću dočekao je to priznavanje.

Hvala prof. dr. sc. Josipu Kišpatiću za sve što je kao znanstvenik, pedagog i čovjek pridonio i dao agronomskoj i šumarskoj znanosti i struci.

*Popis radova, knjiga, priručnika i skripata :

Biškup, J. (1996). Hrvatski šumarski životopisni leksikon, knjiga 2., 298-300.

Cvjetković, B. (1993). In Memoriam prof. dr. sc. Josip Kišpatić, Glasnik zaštite bilja, 11-12: 328-333

Dr. sc. Bogdan Cvjetković prof. emeritus

Dr. sc. Zvonimir Ostojić prof. emeritus

UPUTE AUTORIMA ČLANAKA

Glasilo biljne zaštite objavljuje stručne radove iz biljnoga zdravstva (fitomedicine) u poljoprivredi, šumarstvu, u zaštiti ukrasnoga bilja i srodnim područjima. U Glasilu biljne zaštite tiskaju se i znanstveni radovi (a2), pregledni radovi, kratka priopćenja i stručni radovi. U posebnim rubrikama Glasilo biljne zaštite donosi zanimljivosti, izvješća sa skupova, društvene vijesti, prikaze novih izdanja i slično.

Rad treba biti napisan u fontu Times New Roman, veličina slova 12, s razmakom linija 1,5. Stranice treba označiti rednim brojem. Članak ne smije imati više od 14 stranica (najbolje 8-10), uključujući tablice, slike i popis literature. Naslov rada osobito je važan dio članka jer je njegov najuočljiviji i najčitaniji dio i zato mora sa što manje riječi točno prikazati sadržaj. Naslov se piše velikim slovima, font 12, boldirano.

Iznad naslova navesti: puno ime i prezime autora bez titula, naziv organizacije (ustanove) svakog autora i elektronsku poštu autora za dopisivanje.

Primjer:

Ime PREZIME¹, Ime PREZIME²

¹ puni naziv matične ustanove ili radne organizacije

(napr. *Poljoprivredni fakultet u Osijeku*)

² puni naziv ustanove ili radne organizacije